ASPECTE ETICE ŞI MORALE ÎN SPORT

În conformitate cu prevederile Codului Mondial Anti-Doping „Programele privind prevenirea dopajului în sport trebuie să se axeze pe valori şi să fie destinate sportivilor şi personalului asistent al sportivilor...” Despre ce este vorba? Care sunt aceste valori?

- Art.18 prevede „Principiul fundamental în ceea ce priveşte programele de informare şi educare pentru un sport fără dopaj...va fi acela de a păstra spiritul sportiv neatins de fenomenul nociv al dopajului. Promovarea „spiritului sportiv” se caracterizează de următoarele valori:

- etică, fairplay şi onestitate
- sănătate
- excelenţă în performanţă
- caracter şi educaţie
- plăcere şi bucurie
- spirit de echipă
- devotament şi angajare
- respect faţă de legi şi regulamente
- respect pentru propria persoană şi pentru ceilalţi participanţi
- curaj
- comunitate şi solidaritate

- Etica, fair-play şi onestitatea

Pentru ca să te bucuri de roadele succesului, nu este nevoie doar să câștigi. Triumful trebuie să fie măsurat cu mijloace obiective și corecte, cu onestitate, prin prisma jocului ca atare. Fairplay înseamnă de a nu înșela prin consumul substanțelor sau folosirea metodelor interzise. Cei care se dopează, din start ruinează jocul pentru ceilalți participanți

- Sănătatea

Sportul ajută la menținerea și ameliorarea sănătății, dacă este practicat corect. În acest sens, trebuie să fie garantată respectarea principiului de inviolabilitate, precum și ocrotirea sănătății colegilor de joacă, adversarilor şi propriei sănătății.

- Excelenţă în performanţă

Competiţia sportivă presupune obţinerea rezultatelor cât mai bune posibile şi sporirea continuă a performanţelor, respectând regulile de sport şi luând în consideraţie propriile abilităţi. Acest lucru este valabil atât pentru îmbunătățirea performanței individuale prin compararea performanței cu cea a adversarului, cât şi performanța echipei în ceea ce priveşte realizarea personală a fiecăruia. Comportamentul violent este incompatibil cu excelența în performanță, la fel ca și exercitarea unei presiuni excesive asupra altora cu scopul de a-i impune să obțină rezultate mai bune.

- Caracter şi educaţie

Disponibilitatea de a accepta un comportament sau o decizie, cu care nu ești de acord, dezvoltă caracterul și autocontrolul. În cele din urmă, ar putea fi un factor decisiv cînd este vorba de victorie sau înfrângere

- Plăcere şi bucurie

Cît de intensă n-ar fi concurența, trebuie de savorat plăcerea în fiecare clipă de practicare a sportului. Nu trebuie de uitat că sportul este un ”joc” chiar și în toiul ”luptei”

- Spirit de echipă

  Fiecare din sportivi poate fi purenic individual, însă în echipă puterea crește incomensurabil.Ce poate fi mai plăcut decât impărtășirea clipelor victoriei împreună cu echipa?

- Devotament şi angajare

  Sportivul respectă cu strictețe regulile sportului curat este angajat în promovarea spriritului sportului în mediul său de comunicare

- Respect faţă de legi şi regulamente

Pentru fiecare sportiv, regulile scrise sunt obligatorii, însă respectarea regulilor nescrise este o necesitate. Nerespectarea acestora poate cauza tragerea la răspundere pentru încălcarea reglementărilor anti-doping

- Respect pentru propria persoană şi pentru ceilalţi participanţi

Se manifestă prin respect necondiţionat faţă de colegi, adversari, arbitri, fani, spectatori. Prin intermediul acelor jucători, care, participînd la competiții, manifestă un respect reciproc unul față de altul – un șir de emoții, aflate în stare latentă sunt readuse la viață și transformă competițiile sportive într-o experiență unică pentru ceilalţi participanţi, care, în mod spontan resimt şi sunt fascinaţi de spiritul sportului adevărat.

- <u>Curaj</u>

Curajul de a fi onest și de a respecta principiile morale sunt esențiale. Practicarea sportului respectînd principiile etice sunt indispensabile în aspirația de a deveni un campion

- <u>Comunitate şi solidaritate</u>

De o importanță majoră este sprijinul reciproc, împărtășirea sentimentelor, scopurilor și viselor. Acest sprijinul contribuie la succesul reciproc atît în teren sportiv, cât și înafara acestuia.

În acest sens, dopajul este în mod fundamental contrar spiritului sportului. De aceea, atît sportivii, cît şi personalul asistent al sportivilor trebuie să conştientizeze necesitatea promovării „spiritului sportului” în aspect pozitiv, adică Nu anti-doping, abordarea negativă, ci spiritul sportului, fair play, abordarea pozitivă și echitabilă. Nu frica de a fi testat pozitiv şi, ulterior sancţionat (deşi şi aceste aspecte trebuie să fie cunoscute tuturor) ci dorinţa promovării spiritului sportului - înălţarea spiritului uman, a corpului şi a minţii stau la baza esenţei Olimpismului.

Este bine cunoscut faptul, că sportul oglindeşte societatea. Spre consecinţă, în diferite timpuri valoarea şi expresia noţiunii de fair-play poate varia de la societate la alta. Cu cât societatea este mai civilizată, cu atât mai înalt este nivelul de conştientizare morală şi simţul responsabilităţii. Cu toate acestea, s-a demonstrat că succesul este considerat mai important şi poate fi atins cu orice mijloc. Succesul sportiv aduce avantaje sociale şi financiare, care pentru unii reprezintă drept o ispită puternică şi irezistibilă.

- De unde a apărut noțiunea de fairplay?

Începutul capitalismului a contribuit la ”industrializarea” sportului. Acesta nu a mai fost privit doar ca o modalitate de a petrece timpul liber activ, dar a devenit o afacere, obiectul parierii. Manipularea concurenței libere cu scopul obținerii victoriei cu orice preț ruinau șansele egale de a câștiga. În ciuda acestor tendințe, în sec. XIX a început dezvoltarea sportului modern și a apărut noțiunea de fair-play. Pentru prima dată expresia a fost folosită în ”Regele John” de către Shakespeare, dar a devenit cunoscută și pe larg răspândită în 1800. Fair-play a devenit o regulă nescrisă, o valoare morală, care reprezenta esența reală a sportului. Sportivii profesioniști, care luptau pentru succesul individual la nivel internațional trebuiau să respecte regulile jocurilor. Dacă cineva nu se conforma, jocul se considera ruinat, fără rezultate finale. La sf. sec.XIX începutul sec. XX, concomitent cu descoperirea funcțiilor educaționale, de sănătate și de divertisment ale sportului, au fost înregistrate alte progrese semnificative. A fost creat un sistem internațional de competiții, au fost fondate cluburi și asociații la nivel mondial.

- În timpul acela, Baronul Pierre de Coubertin, fiind dedicat educației, istoriei și sociologiei, a fost acela, care prin entusiasmul său a reînviat Jocurile Olimpice antice și a fondat COI în 1894. În viziunea lui sportul a fost tratat drept limbaj universal și catalizatorul armoniei universale, capabil să dezvolte în oameni așa valori ca respectul reciproc, solidaritatea, toleranța, fair-play. El susținea că

<u>”Cel mai important lucru
la Jocurile Olimpice nu este
să câştigi, ci să participi,
aşa cum în viaţă nu contează triumful,
ci lupta. Esenţial nu e să cucereşti,
ci să lupţi bine.”</u>

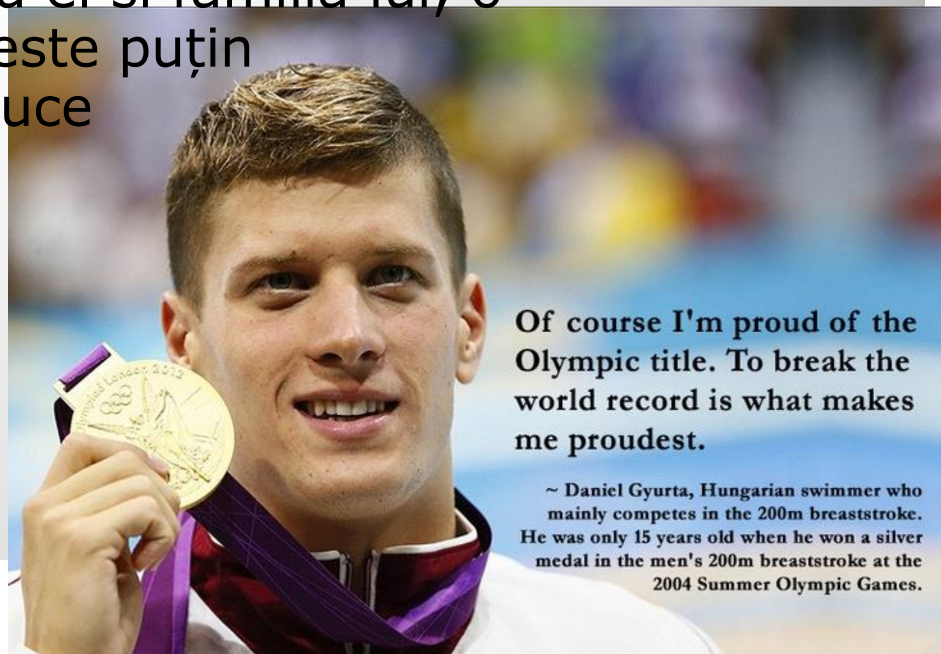
- Politicienii responsabili, cercetători, pedagogi influenți, sociologi și oameni de știință ai sec. XXI au realizat că sportul este mult mai mult decât dreptul de a se bucura de activități interesante pentru petrecerea timpului liber și de a păstra sănătatea. Sportul este un instrument incredibil pentru a promova și a menține valorile morale, pentru a dezvolta caracterul, pentru a forma în mod armonios corpul și mintea. Este extrem de important ca să se apere valorile sportului: respectul pentru sine și alții, solidaritatea și fair-play. Prin sport și valori cum ar fi fair-play, care cuprinde respect, prietenie, spirit de echipă, o concurență loială, sportul fără dopaj, respect pentru regulile scrise și nescrise, egalitate, integritate, solidaritate, toleranță, îngrijire și bucurie, putem contribui la construirea unei societăți pașnice și lumii mai bune.
- Este important de menționat faptul, că spiritul sportului nu se referă doar la jocuri, la concurență, la comportament echitabil de către sportivi vizavi de adversarii săi. Promovarea sportului curat are loc și din partea tuturor celor implicați – direct sau indirect - în sport: antrenori, judecători și arbitri, părinți și profesori, medici, spectatori și fani, oficiali, oameni de știință, cadre universitare, mass-media, sponsori și organizațiile sportive - toți cei care în măsură egală sunt responsabili pentru comportamentul fair-play.

Eroi si legende – Exemple-model de respectarea principiului de fair-play

- Încălcarea reglementărilor doping sunt pe larg mediatizate, însă exemple-model de fair-play nu reprezintă pentru mass-media un asemenea interes, dar ele există.

- <u>Dániel Gyurta (Ungaria, înot, Diploma fair-play, 2012)</u>

La 26 aprilie 2012 vestea cutremurătoare că Alexandre Dale Oen în vârstă de 26 de ani, campion mondial norvegian a murit din cauza unui atac de cord, a dus într-o stare de șoc întreaga comunitatea de înot. La Jocurile Olimpice de la Londra Dániel Gyurta din Ungaria a câștigat medalie de aur la 200 de metri bras și a stabilit un nou record mondial. În cadrul unui interviu după competiție el a spus: "Sunt sigur că Alex ar fi câștigat evenimentul bras olimpic de 200 de metri, eu îmi voi păstra o copie, dar medalia de aur, ca semn al stimei mele pentru el si familia lui, o voi trimite-o la ei. Acesta este puțin ce pot eu face pentru a aduce un omagiu lui. "

- Pavel Datsyuk (Rusia, hochei pe gheață, Diploma de promovare fair-play, 2012)

Pavel Datsyuk (34), a fost vedeta NHL "Detroit Red Wings" din anul 2000, unul dintre cei mai mari jucători de hochei pe gheață ale generației sale. El a câștigat două Cupe Stanley și a fost distins de mai multe ori "Lady Byng Memorial Trophy". Datsyuk a fost de asemenea un câștigător medalie de bronz olimpic în 2002 și campion mondial în 2012. Mai mult decât atât, el este o personalitate generoasă și fair-play, care este un exemplu atât în Rusia cât și în America de Nord. Acum câțiva ani, el a susținut financiar un tânăr jucător de hochei din orașul natal, Ekaterinburg, precum și o tânără gimnastă talentată, care poate continua cariera sportivă datorită ajutorului lui Pavel.

- Christiana Pavlou (Cipru, Caiac-Canoe, Premiul CIO Președinte pentru Tineret 2012)
  Membru al Federației Canoe Cipru, Christiana Pavlou a fost clasată pe primul loc în competiția națională în categoria tinerilor in varsta de 15 ani. Pe data de 25 septembrie, la Campionatul Național de Cipru Canoe Sprint în Limassol, a participat la evenimentul de 200 de metri și K2 a câștigat competiția. Cu toate acestea, după cursa, ea a mers la oficialii curselor și le-a spus că, de fapt, echipa sa a trecut linia de sosire nu rima, dar a doua. În consecință, ea intenționat s-lipsit de titlu.

- Dara Torres (Statele Unite ale Americii, Aquatics, Actul de fair-play, Diplomă 2008)
  La data de 15 august 2008, Dara Torres a participat la preliminariile Jocurilor Olimpice de la Beijing, la 50 de metri freestyle înot. Concurând pentru a cincea oară în cadrul Jocurilorilor, la vârsta de patruzeci și unu ani, ea a fost gata de start. Dintr-o dată, costumul de baie a unei dintre colegii săi concurente s-a rupt. Dara a încercat să o ajute, dar fermoarul nu a putut fi reparat. Dara a plecat de la locul ei de pornire și a cerut ca oficialii să amâne startul, astfel încât concurenta ei să poată schimba costumul. Odată ce concurenta a revenit, cursa a început, și toți au primit o șansă echitabilă.
  Dara apoi s-a clasat în semi-finala și în cele din urmă a luat o medalie de argint la eveniment.

Fără respectarea valorilor etice şi morale, sportul își pierde ideea inițială